Bibliotecă Centrală Regională Hunedoara-Deva

Anul 65
Seria II
Nr. 834

ALBINA

REVISTA SĂPTĂMÎNALĂ A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

Joi
19 decembrie 1963
8 pagini
15 bani

LOCUL AGROTEHNICII

În încăperea spațioasă a centrului de radioficare din Teiuș aflăm cîteva femei în jurul microfonului. Sînt legumicultoare fruntașe din gospodăria colectivă. Ele își expun metodele de lucru. Responsabilul stației le pune întrebări. Acestea sînt de fapt întrebările colectiviștilor din comună, adunate din vreme de către redactorii stației. Tot acum la cîteva sute de difuzoare satul ascultă. E un dialog de la distanță al cărui scop este răspîndirea experienței agrotehnice înaintate.

Cuvîntul agrotehnică are în dicționarul agricol răspîndirea cea mai mare. Agricultura socialistă nu se poate dispensa de el. Generații de oameni care au lucrat pămîntul „după ureche" au fost martorii bucuroși ai acestui proces și participanți activi la el.

La Însurăței-Brăila s-a întîmplat ca unii dintre colectiviști să lucreze pe aceleași tarlale pe care au existat cîndva propriile lor loturi. Culegînd recolta acestui an ei au avut la un moment dat în față datele comparației cu trecutul. De o parte agricultura mergînd mînă în mînă cu știința agrotehnică, de alta agricultura tradițională cu tot cortegiul ei de neajunsuri pe care mulți le mai țin încă minte. La sugestia organizației de bază specialiștii din gospodărie au făcut în fața oamenilor paralela între producțiile de ieri și cele de azi ale pămîntului Însurățeilor cu explicarea cauzelor determinante. Împrejurarea aceasta a scos o dată mai mult în evidență foloasele științei agrotehnice aplicate în munca cîmpului.

Lecțiile cîmpului se cer prin urmare nu numai constatate ci și comentate în vederea generalizări lor. În fiecare an loturile demonstrative pe care lucrează cei mai buni dintre cursanții cercurilor agrotehnice de învățămînt, furnizează noi dovezi ale superiorității agriculturii înaintate. Nu există conferențiar care în expunerea sa să nu utilizeze datele loturilor demonstrative ca și ale cîmpului cel mare, atunci cînd ele sînt semnificative.

Propaganda prin conferințe a devenit de mult mijlocul principal de popularizare a învățămintelor cîmpului. Ea este cu atît mai eficace cu cît se adresează unor mase largi de oameni.

Dacă numărul cursanților din comunele raionului Feteşti, de pildă, cuprinși anul trecut în învățămîntul agrozootehnic de masă ajungea la 11 000, cel al auditorilor ciclurilor de conferințe agricole trecea în schimb de 60 000. Situația aceasta e caracteristică pentru toate raioanele din țară. Marea popularitate a conferințelor, ca și efectul lor instructiv-educativ, a pus conferențiarilor și lectorilor problema unei exigențe sporite, a unei răspunderi și mai mari față de nivelul și valoarea expunerilor. De aceea socotim ca foarte nimerită recomandarea făcută de Comitetul pentru cultură și artă al aceluiași raion, colectivelor sătești de conferențiari, de a expune conferințele în mod liber. Tovarășii din Feteşti au dublat această recomandare cu măsura de a recruta în colectivele de conferențiari numai specialiști sau oameni cu o îndelungată experiență agricolă

În bogatul arsenal al propagandei agricole aflăm, cu o prezență tot mai vie în ultimul timp, schimburile de experiență organizate între două sau mai multe comune. Ele constituie o importantă cale de răspîndire a tot ce e nou și înaintat. Participarea activă — și am adăuga, și indispensabilă — a căminului cultural la organizarea acestor schimburi, e o garanție a succesului lor deplin. În comuna Sînger din raionul Luduș, cunoscută ca bună gazdă a schimburilor de experiență, reprezentanții celor 43 de colective din raion au asistat anul acesta la demonstrații privind prășitul mecanic al sfeclei, combaterea chimică a dăunătorilor din culturi etc. Activiștii culturali din comună au contribuit din plin la reușita schimbului. Lectorii au pregătit expuneri, s-au făcut panouri comparative, grafice, s-a scos în evidență aportul cărții de specialitate și altele. Stă la îndemîna oricărui cămin cultural să colaboreze la buna desfășurare a unor astfel de acțiuni. Mai mult, aceasta este și o îndatorire expresă. Perioada în curs e cum nu se poate mai potrivită pentru organizarea manifestărilor menite să facă cunoscute realizările obținute de gospodăriile colective în producția agricolă sau animalieră. În curînd se va încheia un an de muncă. Bilanțul lui se anunță plin de învățăminte care vor ilustra fără doar și poate lecțiile cercurilor agrozootehnice de masă, făcîndu-le mai vii și mai atrăgătoare. Dar tot atît de vii și atractive, vor deveni — folosind exemplele din viață — conferințele, programele brigăzilor de agitație, serile de întrebări și răspunsuri ca și cele de calcul, concursurile cu premii pe teme agricole, recenziile de cărți agrotehnice etc.

Menirea tuturor acestor forme este ca, propagînd experiența înaintată în agricultură, să o transforme treptat într-un bun al maselor largi de colectiviști.

D. CONSTANTINESCU: Chemarea zăpezilor

ÎN CUPRINS:

- Cineclubul din Păuliș — pag. a 2-a
- Lector și cursanți — pag. a 3-a
- Meleaguri oltenești — pag. a 4-a
- Soarele — izvor de viață și energie — pag. a 6-a
- Prezențe Romînești peste hotare — pag. a 7-a

ÎN CUPRINS

Repetiție cu artiștii amatori ai căminului cultural din Costești-Buzău la comedia „Ultima rădăcină" de I. Ostafi

Nici formația corală de la același cămin nu se lasă mai prejos

Carnet plastic

O EXPOZIȚIE REUȘITĂ

Pentru prima dată în Balș, în sala casei raionale de cultură, s-a deschis o expoziție cu lucrări originale ale artiștilor plastici craioveni. Cele cîteva expoziții de reproduceri organizate aici în anii trecuți s-au bucurat și ele de succes, însă nici una n-a cunoscut afluxul de vizitatori de acum. Cele 30 de exponate (picturi în ulei, acuarele, gravuri în lemn și linoleum, desene în tuș ori cărbune) s-au impus iubitorilor artelor plastice locale, atît prin tematica actuală, specifică Olteniei socialiste, cît și prin ținuta artistică a execuției tablourilor.

Alături de lucrări inspirate din viața noilor șantiere ale Olteniei (de la Țicleni, de pe schelele noilor construcții din Craiova sau de la minele din Rovinari) cele mai multe ne aduc în fața ochilor chipuri de oameni și aspecte de pe ogoarele colectivizate.

Graficianul Eustațiu Gregorian surprinde în plină activitate membrii unei brigăzi de cîmp la execuția unor lucrări de toamnă. Deși folosește doar tuș colorat, artistul reușește să creioneze cîteva figuri de colectiviști care ți se impun: o femeie aplecată să smulgă o rădăcină, alături de doi bărbați care mușuroiesc pămîntul peste vreji de viță pe jumătate îngropată, în zori, sub un cer luminos, arcuit deasupra unui cîmp negru și mănos.

Paraschiva Mitrică oglindește pe pînză, în ulei, momentul de încordare atît de specific țăranilor zilelor noastre, aplecați cu sîrg asupra caietelor de notițe, în orele de după munca de cîmp, la lecțiile prezentate de inginerul colectivei, în învățămîntul agrozootehnic.

Două gravuri în linoleum („colectivist și colectivistă"), semnate de Gh. Vlăescu, aduc în fața vizitatorilor expoziției portretele stilizate ale celor ce cu mîinile lor smulg pămîntului dulceața pîinii și aroma florilor.

O imagine a satului nou oltenesc întîlnim și în acuarela pictoriței Florica Anastasescu — „Peisaj din Cujmir".

Portretul unui fruntaș al recoltelor bogate „Colectivistul Ciciu Dumitru" l-a oferit desenat în tuș graficianul Petre Iacobi. Tot el, ca pentru a aduce o completare tabloului divers al Olteniei noi, sugerat de suita de lucrări prezentate în expoziția de la Balș, semnează o compoziție plină de dinamism. E vorba de tabloul „Serbare populară la Gighera" din care izvorăsc optimismul, forța țăranului nostru harnic și priceput la muncă, șăgalnic și vioi la petrecere.

Expoziția de la Balș, care va fi prezentată și în raioanele Calafat și Tr. Severin, poate fi consemnată ca o izbîndă a artiștilor plastici craioveni. Organizată cu concursul Comitetului regional pentru cultură și artă și al Galeriilor de artă ale Fondului plastic din Craiova, aceasta constituie un bun început. E o inițiativă care trebuie susținută pe linia planului conceput în acest sens pentru anul viitor, privind organizarea regulată a unor manifestări asemănătoare în cadrul G.A.C. fruntașe din regiune. De altfel, acest plan meritoriu poate fi pus în aplicare și mai repede, chiar din primele luni ale acestei ierni.

IRIMIE STRAUȚ

CINECLUBUL DIN PĂULIȘ

— Atențiune, filmăm!

Aparatul „Agfa" începe să zumzăie. Cel care-l mînuiește se comportă ca un veritabil operator de cinema. Să fie de la Studioul de filme documentare „Alexandru Sahia"? Nu, este un localnic: tînărul Virgil Jireghie, profesor de istorie și geografie.

Colectiviștii din Păuliș s-au obișnuit demult cu acest: „Atenție, filmăm" și cu zumzăitul plăcut al aparatului de 16 milimetri. Cineamatorii din comuna de pe malul Mureșului au realizat pînă acum două filme documentare. Planul de muncă al cineclubului înființat pe lîngă căminul cultural prevede o nouă serie de filme documentare și, pentru o etapă mai îndepărtată, chiar filme artistice de scurt metraj... Este vorba, așadar, de un cineclub sătesc foarte serios și pus pe fapte mari. Cum a luat el ființă și cum este organizat? Răspunsul la aceste întrebări cere mai întîi, ca să vorbim în termeni de specialitate, cîteva secvențe retrospective. Cum s-ar spune, o privire îndărăt. Începem cu 1949.

Pînă în acel an, dacă vroiau să vadă un film, sătenii din Păuliș trebuiau să se ducă la Arad, comuna lor neavînd cinematograf. Iată însă că la un concurs regional, corul căminului cultural din Păuliș a cucerit locul I, căpătînd ca premiu un... aparat de proiecție „Kinapp". A luat astfel ființă cinematograful, iar artiștii amatori din comună au continuat seria „trofeelor". Rînd pe rînd, din 1949 și pînă astăzi, formațiile artistice din Păuliș, corul, echipa de dansuri și brigada artistică de agitație s-au clasat în numeroase concursuri pe locuri fruntașe, aducînd căminului cultural o frumoasă zestre de premii: trei acordeoane, un patefon, un rînd de echipament sportiv, un aparat de fotografiat cu trusă de developat și un aparat de radio „București 500".

În ultima vreme, la căminul cultural se discută tot mai des despre posibilitatea înființării unui cineclub sătesc. Cel mai aprins susținător al acestei idei nu era altul decît actualul operator Virgil Jireghie. El se și deplasase, de altfel, în comuna Sepreuș din regiunea Criașana, unde luase ființă și activa primul cineclub sătesc din țara noastră. Cineamatorii de acolo îi împărtășiseră cu toată dragostea din experiența lor și îi insuflaseră un entuziasm de care s-a molipsit și conducerea cooperativei de consum din Păuliș. Ea a cumpărat din fondul cultural-sportiv aparatul de filmat „Agfa" tip cineclub sătesc — cel mai proaspăt „trofeu" tre-cut în patrimoniul acestui atît de activ cămin cultural. Cineclubul din Păuliș a luat ființă la 29 septembrie 1963. Este primul din regiunea Banat și al doilea din țară.

Numărînd peste 40 de membri, colectiviști și cadre didactice, cineclubul din Păuliș are în alcătuirea sa două secții: secția „creație", a cărei sarcină este realizarea de filme documentare în prima etapă și, mai tîrziu, de filme artistice de scurt metraj, și secția „propagandă cinematografică" avînd sarcina să pună bazele unei solide culturi cinematografice, prin cicluri de filme-conferințe prezentate sătenilor.

Primele realizări ale clubului din Păuliș? Cele două filme documentare despre munca în gospodăria colectivă: „Recoltatul cartofilor" și „Culesul viilor". Ambele au fost primite de către spectatorii din Păuliș cu un entuziasm greu de descris în cuvinte.

Păuliș, 1949: rulează primul film la cinematograful înființat în comună...

Păuliș, 1963: rulează primele filme produse de localnicii înșiși!

În anii noștri, noul găsește pretutindeni și rapid teren de afirmare.

NICOLAE CULCEA

În sprijinul cursanților

CE SĂ CITIM

SĂ FOLOSIM CU CHIBZUINȚĂ TERENURILE AGRICOLE

În agricultură procesul de producție este nemijlocit legat de însușirile pămîntului. Ridicarea calității acestuia, prin acțiuni de fertilizare, folosirea terenului în mod rațional, cu maximum de eficiență, depind însă de oameni, de pricepere și spiritul lor gospodăresc. Lucrarea de față împărtășește cititorilor prețioase învățăminte din experiența mai multor gospodării de stat și colective. Cititorul găsește în această broșură exemple din activitatea pentru combaterea eroziunii, metode de lucrarea terenurilor sărăturoase, nisipoase, de organizare a teritoriului, ridicarea fertilității și multe alte cunoștințe folositoare.

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI DESPRE ÎNTĂRIREA ECONOMICO-ORGANIZATORICĂ A GOSPODĂRIILOR COLECTIVE

Ce rol are statutul model în organizarea și activitatea gospodăriei colective? Cum se asigură folosirea gospodărească a pămîntului? Cum pot folosi colectiviștii loturile personale? Rolul avutului obștesc în creșterea puterii economice a gospodăriei colective și în ridicarea nivelului de trai al colectiviștilor, sînt întrebări firești puse de colectiviști și la care primesc răspuns în broșură.

Pe de altă parte cititorii au prilejul să afle lucruri interesante privind modul cum se organizează munca în gospodăria colectivă.

LA 100 DE HECTARE CEL PUȚIN 500—600 DE PĂSĂRI

Nu există țăran colectivist care să nu fie convins de avantajele ce le oferă creșterea păsărilor. Exemple grăitoare în această privință sînt foarte multe. Ca și în celelalte sectoare de muncă și la fermele de păsări se cere pricepere, hărnicie, spirit gospodăresc și multă dragoste față de păsările pe care le avem în grijă.

Ce trebuie făcut pentru sporirea numărul de păsări ouătoare și al puilor, cum se lucrează la incubatoare și cum se îngrijesc puii și, în sfîrșit, ce venituri pot aduce fermele de păsări, ne arată broșura în zeci de exemple, subliniind metodele cele mai bune.

MICRO—CRONICĂ DRAMATICĂ

„ULTIMA RĂDĂCINĂ"

Comedie într-un act de I. Ostafi

La căminul cultural din Siliștea, raionul Costești, colectiviștii urmăresc cu interes pățaniile de pe scenă ale eroului principal, Vasile Harbuz, pe care soția, fiica, prietenii îl ajută să-și smulgă din suflet lăcomia, „ultima rădăcină" ce îl mai trage încă îndărăt împiedicîndu-l să meargă în pas cu ceilalți. Rîsul biciuitor cu care spectatorii întîmpină „necazurile" încăpățînatului Harbuz constituie o dovadă că, în bună măsură, caracterul satiric al comediei a fost scos în evidență. Aceasta, datorită și felului în care au știut să-și joace rolurile Gheorghe Tănase — interpretul lui Harbuz (care și-a privit personajul, așa cum și trebuia, de pe poziție critică; i-am imputa totuși că, antrenat de rîsul spectatorilor, a insistat prea mult asupra unor scene comice, „mai ales aceea a ruperii calendarului, de la începutul tabloului", exagerînd în repetarea unor replici „de efect"), Ioana Tănase — în piesă soția lui Harbuz (cu un joc simplu, firesc și cu atît mai convingător) și Gheorghe Stoiculescu — în piesă, tînărul Gheorghe (dîrz, așa cum cere rolul, în scenele cînd îl înfruntă pe Vasile).

Au fost însă în spectacol și momente cînd ritmul a scăzut. Ne referim mai ales la scenele cînd apăreau interpreții rolurilor Ileana, Vlad și Neculai. Roluri de mai mică întindere, acestea nu au fost adîncite de respectivii artiști amatori, care s-au mulțumit să-și rostească replicile monoton, mecanic, fără suficientă trăire. Ceea ce a dăunat întregului spectacol. De aici un învățămînt, care-l privește în primul rînd pe Gheorghe Tănase, instructorul formației: să nu privim cu superficialitate rolurile ce ni se par „secundare"; să le acordăm și lor aceeași importanță ca și rolurilor principale.

TRAIAN LALESCU

LA MĂRTINEŞTI PE APA RÎMNICULUI

Aici, la Mărtineşti, pe apa Rîmnicului este una dintre cele mai prospere gospodării agricole colective din întregul raion al Focşanilor.

Cu un veac în urmă locurile acestea ferite de lume au fost căutate într-adins de primii locuitori ai comunei. Cei mai mulţi dintre ei — gîtuiţi de îndatoriri fiscale — fugiseră de pe moşiile boiereşti din sud, iar alţii, ardeleni de baştină, trecuseră munţii, mînaţi din urmă de urgia grofilor şi a magnaţilor fostei monarhii austro-ungare. Adăpostul lor vremelnic a durat puţină vreme. Moşiile boiereşti i-au împresurat în scurt timp, înghiţindu-le şi ceea ce izbutiseră să agonisească.

Cele două familii de moşieri, statornicite în apropiere, şi-au înălţat conace mari, garnisite cu tot confortul, pe care pălmaşii din Mărtineşti le-au transformat în scrum la 1907. În acelaşi an moşierii i-au pus să le refacă, înnoind, pentru orice eventualitate, şi harapnicele vătăşeilor şi paza jandarmeriei comunale.

...Despre toate acestea tînăra generaţie a Mărtineştiului mai poate afla cîte ceva ascultînd istorisirile părinţilor şi bunicilor în viaţă.

Tractoristul Dumitru Ghionea, unul dintre cei peste 50 de tineri din Mărtineşti care au învăţat meseria de mecanizator, cunoaşte viaţa din trecut a comunei aşa cum i-o povesteşte uneori tatăl său, colectivistul Ştefan Ghionea.

— Cînd eram aşa ca tine, povesteşte tatăl, soseam de două ori pe an la curtea boierului Plagino. Casele lui se aflau exact pe locul unde aveţi voi astăzi S.M.T.-ul. Ne întîmpina vechilul şi începea tocmeala cu noi. „Învoială" se făcea 5 la 2. Adică la recoltare cinci părţi reveneau boierului, iar mie, care i-am lucrat pămîntul, două părţi.

— Treabă era multă — povesteşte la rîndu-i colectivistul Ştefan Cristache — şi pe vremea mea se făcea numai cu braţele. Şi mai greu era cu cei mici, pe care trebuia să-i lăsăm acasă. Cîte se puteau întîmpla în lipsa noastră!

Ştefan Cristache este singurul fiu al colectivistului Dumitru Cristache. E drept a mai avut patru fraţi, dar trei s-au prăpădit de boli „fără leac", iar pe al patrulea l-au aflat porcii în copaie şi l-au sfîrtecat de viu.

Ştefan Cristache are şi el doi copii şi ţine la ei ca la lumina ochilor.

„Muncesc cu tragere de inimă — ne spune tovarăşul Cristache — pentru că munca mea e apreciată astăzi aşa cum se cuvine, pentru că vreau ca aceşti doi copii să trăiască foarte bine, să urmeze la şcoli".

Mult i-a plăcut cartea şi colectivistului Barbu Ghionea. Atît de mult încît la vîrsta de 15 ani i-a spus tatălui său:

— Tătuţă, am şi eu un gînd: treacă partea mea de avere la fraţi şi surori iar pe mine dă-mă să învăţ la liceul din Rîmnic.

Răposatul Ghionea l-a privit uluit. Apoi şi-a deschis cureaua nădragilor şi i-a scos „părerile din cap". Barbu Ghionea n-a avut încotro, a rămas gospodar în Mărtineşti, s-a însurat şi are trei copii: Ionică şi Tudorel învaţă azi pe băncile Facultăţii de construcţii din Bucureşti, iar Irina e profesoară de ştiinţe naturale într-o comună de lîngă Galaţi.

Petrache Stefănache în schimb şi-a dorit copiii cît mai aproape de casa părintească. Gospodari vrednici, sănătoşi şi nimic mai mult. Cu toate acestea fiul său Nicolae Stefănache nu i-a făcut pe plac şi a învăţat meseria de tractorist. Iar anul acesta, la alegerile din 3 martie, Stefănache-tatăl a avut marea surpriză şi bucurie de a vota candidatura propriului său fiu Nicolae Stefănache. Băiatul său a devenit preşedintele sfatului popular din Mărtineşti.

Nu-i nici simplu şi nici uşor să fii azi preşedinte de sfat la Mărtineşti. Nu de alta dar, după cum se vede la tot pasul, înaintaşii săi n-au stat deloc cu mîinile în sîn. La Mărtineşti, în vechea comună de bejenari pierdută în inima cîmpiei, s-a dezvoltat în anii puterii populare una dintre cele mai puternice colective din întreg raionul. Aici, unde unii nu vedeau oraşul decît la recrutare, sau urniţi de vreo boală afurisită, s-a înălţat o şcoală de 7 ani în care învaţă peste 700 de copii, funcţionează trei cămine culturale, un cinematograf şi un dispensar medical cu 7 cadre sanitare. Iar din mijlocul tinerilor din comună şi-au luat zborul spre şcolile medii şi de învăţămînt superior din ţară peste 120 de băieţi şi fete.

Foştii pălmaşi scriu azi împreună cu fiii şi nepoţii lor noua şi frumoasa istorie a comunei.

LIVIU MAIOR

La o lecţie de zootehnie

LECTOR ŞI CURSANŢI

Inginerul zootehnic Petre Costăchescu lucrează zi de zi cu îngrijitorii de animale din sectorul zootehnic al gospodăriei colective. Oamenii îl cunosc bine şi îl respectă. În fiecare zi, în fiecare ceas el îi învaţă cîte ceva nou şi important. Acest mod de a lucra cu oamenii le-a trezit interes şi dragoste faţă de îndeletnicirea pe care şi-au ales-o. O dovadă în plus, care ilustrează acest lucru este şi faptul că din cei 56 de cursanţi ai cercului de „creşterea animalelor" din G.A.C. „1 Mai", comuna Cuza Vodă, raionul Călăraşi, n-a lipsit nici unul de la lecţii.

★

Despre dragostea de învăţătură a cursanţilor şi interesul lor de a-şi însuşi cît mai multe cunoştinţe îţi poţi da seama din discuţiile la care participă toţi deopotrivă. La aceasta contribuie mult tovarăşul Petre Costăchescu prin felul cum ştie să pună întrebările astfel ca să antreneze la cuvînt pe toţi cursanţii. Întrebările puse sînt clare, bine formulate, pe înţelesul tuturor.

După terminarea seminarizării, lectorul Petre Costăchescu a stabilit titlul lecţiei noi printr-o întrebare. Răspunsul a fost dat de cursantul Anghel Oană. Astfel s-a făcut o legătură organică între lecţia anterioară şi cea nouă („Monta şi importanţa însămînţărilor artificiale în creşterea raţională a animalelor"). Titlul lecţiei a fost scris pe tablă şi apoi a început expunerea.

Pe bună dreptate se spune că ziua bună se cunoaşte de dimineaţă. La cursurile agrozootehnice dimineaţa este acum în primele săptămîni de învăţămînt, în primele momente de desfăşurare a fiecărei lecţii. De felul cum se organizează lecţia depinde reuşita ei, depind rezultatele ce se vor obţine la sfîrşitul anului de curs.

La lecţia aceasta totul a fost organizat în mod cît mai corespunzător. Pentru fiecare problemă explicată s-a prezentat şi material didactic suficient. Înainte de începerea orei au fost aduse planşe cu standuri de montă, aparatura şi instrumentarul necesar de la punctul de însămînţări artificiale din gospodărie. Fiecare piesă a materialului didactic a fost prezentată pe rînd numai atunci cînd se expunea problema respectivă. În felul acesta, în timpul expunerii unei probleme cursanţii cercetau cu atenţie materialul didactic corespunzător. Datorită acestui procedeu, cursanţii au înţeles şi au învăţat mai bine lecţia. O metodă bună în predarea lecţiei este „expunerea-conversaţie", care s-a dovedit eficace, antrenînd în discuţii pe toţi cursanţii. Prin adoptarea acestei metode cursanţii puneau şi unele întrebări pentru a-şi lămuri mai bine unele probleme mai importante.

Astfel, la întrebarea cursantului Oană Anghel, dacă la oi şi vaci mai este cazul să se aplice şi monta naturală în afară de însămînţările artificiale, a cerut să răspundă Gheorghe Ghiveci. El a arătat că în sectorul ovin şi taurin, după părerea lui, nu trebuie să se mai aplice decît însămînţările artificiale. Tănase Răducanu a cerut lectorului să-i permită să arate că prin aplicarea însămînţărilor artificiale, în anul 1963 s-au obţinut rezultate mai bune. „Procentul de fecunditate la vaci — spune Răducanu — este de peste 90 la sută faţă de sub 80 la sută cît se realiza în anii anteriori prin aplicarea montei naturale la vaci". Apoi Vasile Zevedei a arătat că şi în sectorul ovin, unde lucrează el, de cînd se aplică însămînţările artificiale la oi, procentul de fecunditate a crescut sută la sută, crescînd, de asemenea, şi procentul de natalitate. „Ar trebui ca toţi colectiviştii să înţeleagă însemnătatea ştiinţifică şi economică a metodei. De asta vom avea grijă şi noi, cursanţii".

Lecţia a căpătat un caracter viu, antrenant şi uşor de reţinut. Cursanţii deveneau din ce în ce mai atenţi pentru ca să afle noi şi noi lucruri interesante.

★

În timpul rezervat pentru fixarea cunoştinţelor s-au pus întrebări privind cele mai esenţiale probleme expuse în cuprinsul lecţiei. Şi în acest caz s-au pus întrebări şi s-au dat răspunsuri. S-a evidenţiat faptul că prin aplicarea însămînţărilor artificiale la vaci s-au înlăturat complet cazurile de sterilitate, iar numărul de viţei prevăzut a fost realizat în totalitate. Tot ca urmare a aplicării noii metode planul producţiei de lapte a fost realizat şi chiar depăşit.

★

O măsură bună pentru studierea şi dezbaterea materiei predate la curs este organizarea de grupe de învăţătură pe ramuri de activitate. La fiecare grupă a fost numit un responsabil. Astfel, la grupa din sectorul ovin responsabil a fost ales Anghel Oană, la cea din sectorul avicol, Petre Ene etc.

Un sprijin deosebit în buna organizare a cursurilor agrozootehnice la gospodăria „1 Mai" îl dau tovarăşa Gherghina Cojocaru, preşedinta gospodăriei şi tovarăşul Gheorghe Cristea, secretarul comitetului de partid.

Modul de organizare şi desfăşurare a cursurilor agrozootehnice din gospodăria agricolă colectivă „1 Mai", merită să fie pildă de urmat şi pentru alţi colectivişti.

Ing. MANOLE PAVEL
profesor la Centrul şcolar agricol Călăraşi

Ştiri din sate

● **Pînă la prezent în comuna Jucu, raionul Gherla, s-au construit peste 400 de case noi, după planul de sistematizare al comunei. Comuna este electrificată în întregime, colectiviştii şi-au cumpărat peste 120 de aparate de radio, 500 difuzoare, iar în ultimul timp şi televizoare. În comună există acum peste 200 de biciclete, precum şi numeroase motociclete şi motorete.**

● **Prin grija comitetului executiv al sfatului popular al comunei Archid, raionul Bistriţa, şi cu ajutorul deputaţilor, s-a terminat de curînd construcţia noului dispensar care va avea trei cabinete de consultaţie şi o casă de naştere.**

(Din corespondenţele trimise de Vasile Petean şi Nicolae Dosu).

Să cunoaştem legile ţării

APĂRAREA FONDULUI FORESTIER

Pădurile sînt una din principalele bogăţii ale ţării noastre, un bun al întregului popor.

Apărarea lor e o sarcină importantă a organelor şi organizaţiilor de stat şi obşteşti, o îndatorire patriotică a tuturor cetăţenilor. Şi, nu puţine sînt cazurile în care cetăţenii patriei noastre îşi îndeplinesc cu cinste această îndatorire patriotică.

Iată un caz ce s-ar putea cita. Cu cîtva timp în urmă, în timpul unei şedinţe ce avea loc la şcoala profesională de construcţii din Piatra Neamţ, tovarăşa Elena Hagiu observă că pădurea din apropierea şcolii luase foc. Ea a dat alarma şi mobilizînd, împreună cu directorul şcolii, peste 60 elevi, au plecat cu toţii la locul incendiului.

Datorită muncii lor şi a cetăţenilor, incendiul a putut fi localizat înainte de a se fi produs pagube prea mari.

Sectorul nostru forestier, ca orişice gospodărie, îşi are rînduielile sale şi pentru aceasta se găsesc în păduri sau pe alte terenuri ale fondului forestier diferite semne de hotar (demarcaţie), semne geologice, topografice, tăbliţe de avertizare sau indicatoare. Mai există din păcate o serie de cetăţeni care distrug, deteriorează sau şterg aceste semne.

Sînt şi cetăţeni care nu numai că nu înţeleg să-şi facă aşa cum trebuie datoria pentru păstrarea şi apărarea fondului nostru forestier, dar comit şi o serie de fapte ce contravin în mod flagrant normelor legale în vigoare, norme care au ca scop tocmai să protejeze această importantă bogăţie a tuturor, care sînt pădurile. Ei taie sau distrug copaci mai bătrîni, smulg puieţii din rădăcini etc. Alţii, îşi însuşesc fără permisiunea organelor silvice din pădure, arbori doboriţi de furtună sau în urma altor fenomene naturale, precum şi arborii, puieţii, lăstarii care au fost tăiaţi sau scoşi şi lăsaţi acolo de alte persoane.

Unii cetăţeni aruncă în pădure ţigări, chibrituri aprinse, nu sting bine focurile pe care le-au aprins în diferite ocazii. Se ştie cîte pagube pentru avutul obştesc pot provoca aceste aşa-zise „mici neglijenţe" de a arunca un chibrit aprins în pădure.

Datoria noastră a tuturor este să ajutăm şi să facem cunoscute toate prevederile legii, prevenind asemenea abateri de la păstrarea şi apărarea avutului din sectorul forestier, bun al întregului popor.

VASILE BRĂILOIU
jurist

Inginerul agronom C. Lomaca de la G.A.C. Padina, raionul Buzău, predă cursanţilor înscrişi la cercul agrotehnic lecţia despre cultura porumbului

MELEAGURI OLTENEȘTI

(II)

Coborîm către Craiova, căreia B. P. Hașdeu i-a consacrat o istorie pe care a publicat-o pe la 1878. Se pare că încă pe la 1350 orașul ajunsese să fie obiect de ceartă între „războinicul împărat sîrbesc Ștefan Dușan și Alexandru Basarab, iar în 1395 să fie martorul uneia dintre cele mai strălucite victorii ale marelui Mircea". Abia însă după un secol Craiova devine capitala Olteniei „în locul îmbătrînitului Severin". Locul de origine al lui Mihai Viteazu e greu să fie identificat, chiar dacă sînt unii care susțin că s-ar fi născut în casele Băniei din Craiova. Cert este însă că el e fiul Tudorei „mumă a răposatului Mihai Voievod" — așa cum se află scris pe piatra de mormînt de la mînăstirea Cozia. Cîntecul popular „Auzit-ați de-un oltean / De-un oltean, de-un craiovean / Ce nu-i pasă de sultan", pare să confirme originea sa craioveană.

„Din trudă, din slujbă ce a slujit" ca și prin moșiile primite ca zestre, Mihai ajunsese unul din cei mai bogați proprietari din Oltenia.

Era unul dintre acei oameni „noi", fruntaș al noii boierimi, ajuns la cîrma țării prin ambiție și perseverență. Și dacă în tinerețe întreprinsese afaceri de negoț în Imperiul otoman, el urcă începînd cu anul 1586 întreaga scară a dregătoriilor: bănișor de Mehedinți, mare stolnic, mare postelnic, mare agă, locțiitor și probabil ban al Craiovei. Latifundiar și mare dregător, el corespundea scopurilor politice ale acestei mari boierimi care-l voia dependent de dînsa și nu numai de Poartă. Înscăunarea lui Mihai era fără nici o îndoială rezultatul unei acțiuni deliberate a acestei boierimi puternice. Unii dintre boieri — cum sînt Buzeștii — dețin o asemenea putere încît sînt socotiți ca „cei mai de frunte oameni ai țării" și în același timp ca „făcători de domni". Un diplomat imperial din acele timpuri scrie, într-unul din rapoartele sale că „unul e ban la Craiova, altul, Radu clucerul, are minele de sare, încît întreaga țară e în mîinile lor, astfel că supun sărăcimea la toate relele posibile, iar domnul nu îndrăznește să spună ceva". Raportul era din 1602, dar situația privea și vremea lui Mihai. Căci anularea dreptului de strămutare al țărănimii, legarea ei de glie („legătura" lui Mihai) era rezultatul unei politici conștiente de favorizare a boierimii partizane și a bisericii, în creșterea domeniilor lor prin cotropirea pămînturilor țărănești, dar și un act de „îmblînzire" a opoziției boierești. Un fost sfetnic al lui Mihai, pe nume Petru Armeanu arăta pe la 1604, că: „poporul cel sărac, din cauza mulțimii celor mari, și a multor asupreli, e cu totul doborît și nu mai știe încotro să se îndrepte".

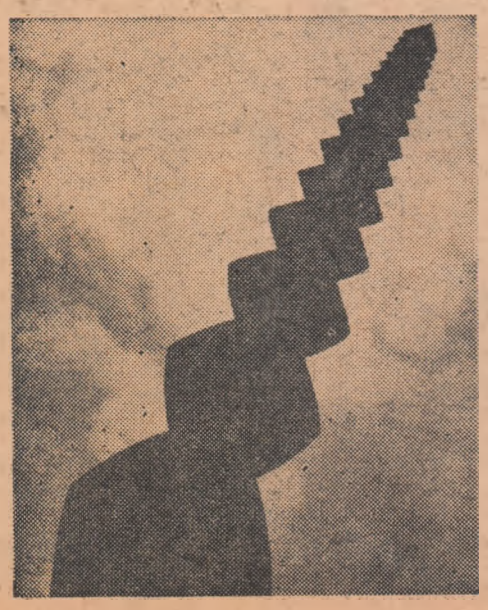

Coloana infinită
— CONSTANTIN BRÎNCUȘI

Cu toate acestea istoria va recunoaște că Mihai Viteazu a întruchipat — chiar dacă numai pentru puțin timp — idealul de unitate națională, care a înrîurit puternic gîndirea celor de după dînsul. A fost nu numai un mare general, dar și un gînditor politic, bineînțeles în limitele vremii care l-a produs.

Cuvintele lui Johan Christian von Engel din cartea „Geschichte des Ungarischen Reichs und Nebenländen" (Halle, 1804) sînt un omagiu, care nu poate fi bănuit de părtinire.

„Dar mai bine să presărăm flori pe mormîntul unui domnitor valah care prezintă un interes istoric mondial... Dacă acest domnitor n-ar fi domnit într-o perioadă atît de întunecată, dacă n-ar fi avut de-aface cu oameni ca Basta, Sigismund Bathori și Eremia Movilă, ar fi înfăptuit desigur adevărate minuni... Dacă domnia lui ar fi fost de mai lungă durată, ar fi avut o importanță hotărîtoare pentru țările așezate pe cursul inferior al Dunării... datoria istoriei este să-i păstreze o amintire luminoasă, fără să încerce să-i ascundă scăderile. Este de datoria ei să ne trezească speranța că într-o zi oamenii din aceste minunate țări vor trăi timpuri mai bune".

La o distanță de mai bine de două sute de ani Oltenia avea să dăruiască istoriei un alt conducător, o altă figură care va intra în legendă. E vorba de Tudor Vladimirescu. La răscoala lui Tudor iau parte toate păturile societății interesate în lupta împotriva feudalismului. Dar baza ei o forma țărănimea, negustorii și meseriașii. Moșierii căutau să-și lărgească și să-și întărească drepturile asupra locuitorilor de pe moșiile lor și să-i aducă din nou la starea de iobăgie. Numărul zilelor de clacă se înmulțesc, într-o jumătate de secol, pînă la îndoirea și întreirea lor. Impozitele erau apăsătoare. Povara sarcinilor era suportată mai ales de țărănime. Boierii, mazilii, clerul nu plăteau nimic sau plăteau foarte puțin. În schimb zapciii aplicau țăranilor cele mai înfiorătoare cazne pentru a le smulge ultima lețcaie. Un observator străin, W. Wilkinson scria la 1820 că „nu există popor mai asuprit... și mai strivit de biruri și de angarale... nici un alt popor n-ar suferi cu aceeași răbdare și resemnare jumătate din sarcinile care-l copleșesc".

Răbdarea țăranilor ajunsese însă la capătul ei. Ce a urmat se știe. Și dacă mișcarea din 1821 n-a reușit să răstoarne nici dominația otomană și nici relațiile feudale, n-a izbutit să cucerească nici independența politică și nici să instituie libertatea și egalitatea în drepturi, ea a pus capăt însă regimului fanariot. Tudor a rămas în inima țăranilor, chipul și idealurile pe care el le-a reprezentat însoțindu-i în luptele care aveau să urmeze.

La sfîrșitul veacului al optsprezecelea și începutul celui de-al nouăsprezecelea — mărturie stă vechiul plan al Craiovei din 1790 — tîrgul n-are nici o clădire de seamă cu caracter monumental (hanul nemțesc, de pe lîngă Foișorul Vameșilor era o clădire cu caracter comercial). Case boierești sau de-ale cetățenilor „cuprinși" se ridicau mai ales prin „mahalale" — unele din acestea ajungînd adevărate cartiere boierești.

La 1802 Craiova este jefuită și arsă de către Pasvangii. Într-o scrisoare publicată de N. Iorga și care conține o descriere contemporană a dezastrului se spune: „vei fi auzit... de arderea Craiovei cea cumplită, orașul nostru... care împodobise cu *Căsi mari* și *bolte frumoase*, astăzi iaste pulbere și cenușe... Din tot tîrgul cît îl știi dumneata, crucis și curmezis s-au făcut cenușe, numai zidurile stau negre, și numai boltele cămărașului Iene au scăpat... iar celelalte bolte și prăvălii au ars..."

Cum arătau acele bolte frumoase și acele căși mari nu putem spune. Edouard de Thouvenel, mai tîrziu ambasador al lui Napoleon al III-lea la Constantinopole, care străbătuse țara pe vremea regulamentului organic, spune că „orașul avea multe cîrciume, o cincime din prăvălii și cîteva case mari".

O altă călătoare, doamna de Corlowitz — la 1846 — întovărășită de un conte de Weisbach ajunge — într-o căruță cu patru cai — la Craiova „un oraș superb, zidit regulat", cu păduri, cu un bazar acoperit cu șindrilă.

Mai înainte de această călătorie, un scriitor german, ce se ascundea sub numele de „Ermitul din Gauting" — pe la 1837—1838 — spune că la Craiova sînt „străzi podite sub care chiftește noroiul, cu haite de cîini schelălăind noaptea, cu amestecul de case moderne și bordee, cu grădini lîngă maidane, cu trăsurile, bune-rele, în care e o datorie să lasă lumea la plimbare".

Anii 1848, 1907 aveau și ei să-și spună cuvîntul în alte mișcări țărănești în Oltenia.

Pentru că în preajma răscoalei din 1907 cam nouăzeci la sută din contractele încheiate între boieri și țărani, aici în Oltenia, prevedeau arenzi în dijmă. Și-n afara dijmei, țăranii mai erau obligați la o serie de sarcini suplimentare — așa-numitele rușfeturi — acestea urcîndu-se și ele pînă la peste 60 la sută din valoarea dijmei.

Media generală a prețului arenzii în dijmă — pentru un hectar — era echivalentă cu vreo 70 lei și șaptezeci și șapte de bani în timp ce venitul de pe un hectar cultivat cu porumb nu depășea 40—50 de lei. Ruinarea și sărăcirea continuă a țărănimii prin deposedarea ei de pămînt căpătă aici în Oltenia ritmuri și proporții nemaiîntîlnite în altă parte.

Într-o vreme mult mai apropiată, cu puțin înainte de cel de-al doilea război mondial, în 1938, un tractor revenea în Romînia veche la 2 493 hectare. În Oltenia în aceeași perioadă un tractor revenea la 160 000 ha. Asta era toată tehnica.

Răsfoiți versurile lui Arghezi din „Letopiseți". Veți găsi acolo o imagine artistică, de o forță dramatică zguduitoare, a acestor sumbre realități:

„În satele și văile din Jii
Numai schilozi, numai muieri, numai copii
Impleticiți în ceață".

(În satele și văile)

Dar nu numai muierile și copiii în satele și văile din Jii își duc o existență tragică:

„Drumu-i lung pînă la Jii.
Vitele-au tînjit în iarnă
Mai mult moarte decît vii".

(De la Jii, în drum)

Și pentru a întregi imaginea și a stabili răspunderile, poetul continuă în „Drumu-i lung":

„Drumu-i lung din Jii încoace
Și cuptiorul nu mai coace
Cît îi cale, cît îi drum,
Nu e vatră, nu e fum,
Azimă și mămăligă

. . . . . .

Te apucă milele,
Lacrimile și mînia
Asta fuse Romînia?

Da! Asta fuse Romînia.

Ca și peste alte regiuni ale țării însă anii de la eliberare încoace și-au pus cununa și pe fruntea Olteniei.

Am sub ochi „Anuarul statistic al R.P.R. pe anul 1963".

Frunzăresc cele șase sute de pagini ale sale și privirea mi se oprește la întîmplare pe pagini în care se vorbește și de Oltenia. Ce semnificație poate să aibă faptul că în perioada anilor 1960—1962 în Oltenia s-
făcut investiții de aproape șase miliar
lei (mai exact 5,869 miliarde lei) din c
aproape trei miliarde în industrie și pe
un miliard și jumătate în agricultură? D
totalul investițiilor pe țară, în 1962. Ol
nia deține un procent de 7,3 la sută; n
mai București, Hunedoara și Bacăul avi
procente ceva mai ridicate. În interva
1951—1962 valoarea investițiilor făcute
Oltenia se cifrează la peste unsprezece m
liarde trei sute milioane lei. Unde, în
sectoare se investesc aceste sume? Sec
rul petrol a primit în ultimii trei ani apro
pe un miliard și jumătate lei, chimia
proape un sfert de miliard.

Rezultatele acestei politici de industri
zare sînt încă de pe acum evidente.
namica producției globale a Olteniei a cr
cut de la 100 în 1950 la 592 în 1962.
ritm mediu anual de 16 la sută, super
chiar celui realizat pe întreaga țară. P
ducția globală industrială a Olteniei e
de 17,3 ori mai mare decît cea din 1938

Pe ogoarele oltenești lucrează astăzi
proape cinci mii de tractoare față de
mai patru sute cîte existau în 1948.

În fostul „tîrg" al Craiovei se fabrică
tăzi motoare electrice de mari dimensiu
se construiesc locomotive electrice die
care aleargă în întreaga țară, ducînd d
dînsele grele și lungi trenuri, se fabr
mașini agricole. În locul „boltilor" din
iantă, de altădată, bolți și căși mari c
făceau relativa frumusețe a [illegible]lui, u
domnii veneau numai cu prilejul tîrguri
iar protipendada se plimba în trăsuri
„poduri", ia naștere orașul nou, mod
socialist.

El se naște o dată cu noile uzine
mice, cu marea centrală electrică. La
rea dinspre apus se zărește avîntîndu-s
mijlocul cîmpiei nesfîrșite șantierul C
binatului chimic. Pe fundalul unui păie

PROFILURI

BĂ

Pe o uliță lăturalnică a Boroaiei, comună din raionul Fălticeni, se ridică o casă nouă. Am oprit la poarta ei în vreme de seară. În zadar am strigat cum ne-am priceput, cît mai dulce moldovenește, ca să-i fim pe plac gazdei:

— Bădiță Dumitreee! Heei, bădie Nițan, ieși bre nițeluș pîn'afară!

Moș Nițan nu ne-a auzit; așa că am împins încetișor ușa. În fața ochilor ni s-a deschis o priveliște de neuitat. O cameră obișnuită de țară; în stînga, lîngă ușă, un pat acoperit cu velințe bătrînești. În fața lui o sobă mare, de zid, prelungită cu plită. Lîngă pat o masă pe care abureau două pîini mari, rumene. La masă, un bătrîn cu plete rare, albe, inelate pe ceafă, cu ochelari cu rame de sîrmă agățați după urechi. Omul nu ne-a simțit, așa că l-am putut urmări cîteva clipe cît de concentrat citea pe cartea aceea albă, frumoasă ca pîinea lîngă care se afla.

Am grăit tare, ca să ne poată auzi:

— Bună seara, bădiță Dumitre!

Bătrînul s-a ridicat, a venit către noi cu fața împurpurată, ne-a întrebat cine sîntem și ne-a poftit pe scaune.

Aflasem despre poetul colectivist din Boroaia, dintr-o culegere de folclor nou, editată de Casa regională a creației populare din Suceava și din paginile ziarului „Zori noi", unde-i citisem încercările în ale versului.

Atunci cînd i-am trecut pragul casei și i-am zis: „Mata ești un poet, moș Nițan!", el mi-a răspuns cam cu supărare: „De la mine pînă la poet, e un drum ca de la pămînt la soare. Eu n-am umblat prin școli înalte; am învățat a scri și a ceti cu greu, mai mult singur; și cînd a fost cu alfabetizarea m-am mai ridicat oleacă. Și dacă mi-e inima plină
și prin țara toată,
cuvintele. Poezia
meșter în a o pri
mele, ce-i pe-aici,

Simțul acesta
bătrîn coborît par
Moș Nițan are
abia-l mai ajută s
nu se lasă. Fișa
în acest an 40 de
oaspeți se desfăta
pîinea albă, cu p
Sadoveanu, ultim

— Le citesc p
spus bădița Du
satur. Căci sînt c
de mine și de mo

Un lucru ne-a
pitoresc. Bădița
— De ce bădie

— Am! Și-s bi
mine în sat, luc
Suceava, iar cel
stanța, Da' uite,
de toate. Am bu
făină și de cucu
colectivă... Îmi p
scriu și eu ce
nepoți și de copi
mai totdeauna ve

conducte se înalță grupate coloanele
i și turnurile uriașe prin care gazele
e vor suferi supuse la presiuni for-
le transformări, care în final vor
la cu trei sute de mii de tone în-
inte granulate de azotat de amoniu,
e se adaugă o sută de mii de tone
e. Dar în cele patrusprezece fabrici
or forma Combinatul chimic Craiova
produce și acetilenă, butanol, acid
și alte produse chimice necesare
riei de prelucrare. În apropiere alt
; al uneia dintre cele mai mari uzi-
moelectrice — dacă nu cea mai mare
prezent — din țară, profilul ei final
de 700—800 M.W.
alația de combustibil fiind dimensio-
entru un consum de lignit de 1 200—
tone pe oră, vă puteți închipui că
uriaș va înghiți zilnic conținutul a 20
nuri cu lignit.
mnările noastre n-au altă țintă decît
de a consemna, că în cel de-al șap-
deceniu al veacului al XX-lea, pe cu-
l Olteniei, bogății uriașe nefolosite în
: lemnul, cărbunele, petrolul, gazele
ale, capătă folosiri pe suprafețe, în
rții și ritmuri mereu crescînde.
cuprinsul Olteniei se construiesc mo-
nte ale celei mai moderne tehnici,
tice uzine producătoare de energie,
a înlătura orice urmă de muncă
și istovitoare; uzine chimice de pro-
monumentale, pentru a produce ace-
grășăm e, care să dea posibilitate
imii noastre noi colectiviste să obțină
ele îmbelșugate demne de o agricul-
socialistă.
emnările noastre n-au avut și nu au
el decît de a fi o laudă a timpurilor
ora, a locurilor și a oamenilor care
riu.

CONSTANTIN PRISNEA

Peisaj petrolifer din Oltenia

ÎNTR-O ZI DE IARNĂ...

Povestire de AL. STRACHINA

Pe unchiaș l-am găsit în casa lui de mire. Stătea la gura sobei pe un scăunel cu trei picioare și sufla în foc.

— S-a aprins! — l-am anunțat eu vesel din ușă.

— Tu ești, Pavele?

— Eu.

Bătrînul și-a scos batista din buzunar de la flanea și s-a șters la ochi.

— Scoate fum sărăcia asta de sobă — se jelui el — și mă ustură ochii.

— Să las ușa deschisă?

— Las-o!

Bătrînul se uită la mine și îmi zîmbi.

— Trage un scaun și șezi — mă povățui el ce trebuie să fac. — Ai tăiat porcu'?

— Încă nu!

— Credeam că vrei să-l afumi la noi!

— Aș vrea! — mă bîlbîii eu văzînd că m-a ghicit din prima clipă.

De fapt la el afuma tot satul slănina. Asta o știam dar nu înțelegeam de ce trebuia să duc și eu porcu'.

— N-avem cahlă! — îmi explicase nevasta sîcîită de greutatea cu care pricepeam deosebirea dintre o slănină afumată în pod la moș Toader și cea afumată, anul trecut, în pod la noi.

Încăperea era joasă și întunecoasă. Deasupra capului atîrnau niște grinzi groase, scorojite și înnegrite de fum. Cum stătea gheboșat, moș Toader părea că ține grinzile astea pe umerii lui.

Cînd ochii mi s-au mai dedat cu lumina sură din casă, am văzut pe masă un glob verde și rotund ca un măr din cele pe care se învață la școală geografia, iar pe laiță, sub fereastră, o tablă de șah desfăcută.

Am vrut să strîng tabla de șah să-mi fac loc să șed pe laiță, dar moș Toader m-a oprit.

— Nu le strica joaca! — mă preveni el și un zîmbet de tată bun și îngăduitor îi flutură în colțul gurii.

Mi-am zis că poate vin băieții lui Timofte pe aici și joacă șah și tot pentru ei a adus și globul.

În timp ce stăteam și mă uitam la tabla de șah am auzit vocea poștașului din uliță.

— Poșta-a!

Am ieșit să văd pe cine strigă. Poștașul mi-a lăsat două ziare pe adrese diferite.

— Ce dracu, mă Simioane — l-am luat eu la zor — ai uitat unde stă Ion a Mocanului?

— Nu stă aici? — s-a mirat poștașul.

— Nu. Nici Culiță Dovlea nu stă aici!

Poștașul s-a făcut că nu mă aude și m-a lăsat cu ziarele în mînă, să le citesc

Cînd am intrat din nou în casă moș Toader sufla iar în foc și soba iar scotea fum.

— Ai vreo grabă să-l aprinzi? — l-am întrebat eu.

— Am — zice el — că s-a făcut de amiază și îndată vine și Culiță.

— Vine și Ion a Mocanului?

— Vine!

M-am hotărît să-i aștept. Toată viața cei doi bărbați s-au urît, s-au hulit, s-au ocolit și cînd se întîlneau pe ulița satului se lăsa neapărat cu bătaie.

Cînd și cum a ajuns să-i împace moș Toader nu știam.

— Culiță vine în fiecare zi la mine — îmi spuse el — că amîndoi sîntem la regim cu mîncarea; Ion se mai înfruptă din cînd în cînd că are dinți.

Primul care apăru pe ușă fu el, Ion a Mocanului. Bătrînul mai păstra în el ceva din mersul lui de cocoș din tinerețe și cu tot gerul de afară umbla descheiat la cojocel și călca țanțoș. În urma lui, zgribulit și înghețat, cu urechile învelite într-un șal peste căciulă și cu mîinile băgate în mînecile scurtei de suman, apăru ca o umbră ascuțită și Culiță Dovlea.

Ion a Mocanului îmi aruncă doar în treacăt o privire, pe cînd Culiță Dovlea stătea în ușă și se uita la mine prostit.

— Ai venit pe la noi? — m-a întrebat Ion a Mocanului și, pentru că eu tăceam și mustăceam, s-a întors spre Culiță și i-a cerut părerea: — Ce zici de Pavel c-a venit pe la noi?!...

Abia într-un tîrziu Culiță Dovlea clătină din cap în semn că a auzit și mîrîi ceva nedeslușit.

— V-au venit ziarele! — am căutat eu să le atrag atenția, dornic să-i aud cum se descurcă în tainele lumii ăsteia rotunde ca un măr.

Ion a Mocanului se apropie de masă și dădu un bobînrac globului să se învîrtă.

Deodată Culiță Dovlea s-a oprit în loc, s-a îndreptat de șale și l-a întrebat semeț:

— Dai regina?

— Nu! — i-a răspuns la fel de bătos Ion a Mocanului.

— Ți-o iau, măi Ioane!

— Hai să te văd!

Și amîndoi s-au repezit la tabla de șah și au început jocul nerăbdători și hotărîți.

— Știi de cînd ține jocul ăsta la ei? — mă întrebă Toader în timp ce-mi aprindeam o țigară de la un tăciune.

— De cînd?

— De cinzeci de ani!

— Nu pricep.

— Au avut ei o regină pe timpuri. Era slujnică la curtea boierească. Mai ții minte cum o chema, Culiță?

— Pe cine?

— Pe fetișcana aia pentru care v-ați luat voi la harță...

— Ce fetișcană?... că e babă de mult...

— Eh, atunci era tînără și frumoasă, afurisita... Dar crezi că din cauza ei ne-am ciondănit noi? Nuu... Pentru niște nenorocite de răzoare am ajuns de-am umblat și la judecăți...

După o vreme, lăsînd partida neterminată, Ion a Mocanului a strîns nepăsător din umeri și s-a dus în pod să miște șuncile pe stinghii ca să le pătrundă fumul pe toate părțile. Cînd coborî, avea umerii încărcați cu șunci rumene cum e coaja de pîne și zîmbea fericit. Culiță Dovlea se grăbi să curățe masa și să aștearnă un ziar.

Ion a Mocanului a pus șuncile pe masă într-o ordine cunoscută lui, care avea ochii cei mai buni.

Toader Amoașei se sculă de pe scăunel și se apropie de masă. Cîteva clipe a stat de s-a gîndit.

— Azi e joi? — a întrebat el în cele din urmă.

— Joi toată ziua!

Cu vîrful degetelor bătrînul începu să pipăie fiecare bucată de slănină în parte, fără să întrebe a cui este, fără să scoată o vorbă. Le pipăia și parcă le număra în gînd. După el veni rîndul lui Culiță Dovlea care lua fiecare bucată de slănină și-o ridica pînă în dreptul ochilor și se uita la ea în zare.

Mă întrebam ce vrea să vadă și abia cînd era pe terminate am băgat de seamă că bătrînul le adulmeca, nu se uita la ele.

— Nu gustați? — i-am întrebat eu care vedeam numai latura caraghioasă în tot ce făceau ei.

Nu mi-au răspuns. Au stat tăcuți și s-au gîndit toți trei.

— A lui Traian parcă mai trebuie — a spart tăcerea Toader Amoașei.

— Îhî! — aprobă Culiță Dovlea. I-a pus sare cam puțină.

Ion a Mocanului a luat slănina cu pricina și-a pus-o pe braț, iar cu celelalte și-a încărcat iar umerii și a urcat la pod.

I-am întrebat de unde știu cînd e slănina afumată dacă nu o gustă.

— De unde știm, Culiță? — l-a întrebat hîtru Toader a Moașei.

— Apoi asta-i treaba noastră — încercă el să mă lămurească — să fim inspectori cu calitatea. Ce crezi că dacă primim ajutor de bătrînețe de la colectivă nu mai sîntem buni de nimic? Nu mai putem să dăm și noi o mînă de ajutor oamenilor?

Mi-am dat seama că pentru ei slănina din pod nu era o simplă afumătură ci reprezenta ceva mult mai important...

Deodată Ion a Mocanului se încruntă.

— Ce-ai zis că sîntem noi, mă Culiță?

— Inspectori cu calitatea!

— Hm! — făcu încîntat Toader Amoașei — da eu cunosc pe cineva care a venit să ne inspecteze dacă nu cumva ne înfruptăm din slănina oamenilor!

S-au întors toți trei spre mine și s-au pus pe rîs... Și rîsul îi întinerise parcă pe toți...

ITA DUMITRU

e face și pe aici pe la noi
ișa să cînt și să împărăchez
în suflet, dar nu-s mare
e. Cînt și eu, cu puterile
și prin satele din jur".

i m-a impresionat la acest
ni de legendă.
Ochelarii cu ramă de sîrmă
i de pe carte slovele. Totuși
a biblioteca din sat numără
e. În seara cînd i-am fost
ea plitei încinse și alături de
lin „Hanul Ancuței" de M.

sau a patra oară — ne-a
oricît le-aș ceti, tot nu mă
i patimi adevărate, trăite și

tă atmosfera aceea plină de
uia singur.
t că ai patru copii?!
i la casele lor. Doi, aici, cu
ectivă. O fată e măritată la
e muncitor în port, la Con-
ă trăiesc în căsuța mea. Am
l trecut. Lada mi-e plină de
mai luat și anu' ista de la
liniște. Seara, cetesc și mai
ă inima. Dacă mi-e dor de
ița și mă duc la ei; acolo e
rjoană. Mi-i iau pe genunchi,
le mai spun povești... Apoi mă întorc la cărțile și la trebușoarele mele.

La 75 de ani bădița Dumitru Nițan se ține bine. E înalt și drept iar obrazul roșu contrastează, ca într-o pictură de Rubens, cu albastrul senin al ochilor și cu albul coliliu al pletelor. Lucrează în gospodărie, deși primește în fiecare an ajutor de bătrînețe. Anul acesta a lucrat șaizeci de zile-muncă. „La pus cartofi. la prășit de-al doilea, la desfăcut". Totuși i se pare puțin. „Doar e munca noastră, avutul nostru cel mai scump".

Casa lui moș Nițan e numită în sat „Casa poetului". Tinerii vin aici, din cînd în cînd, duminica, sau în serile de iarnă să-l audă povestind. Bătrînul le improvizează versuri; unele vorbind despre trecutul greu pe care l-a petrecut și el, altele pline de optimism, vorbind despre viața nouă ce-l înconjoară.

De multe ori moș Nițan a fost dus cu camionul, cu echipa artistică a colectivei, și s-a urcat pe scena Casei raionale de cultură din Fălticeni, sau pe scenele căminelor culturale din satele vecine cu Boroaia. A spus poezii, snoave, ghicitori.

Ne-a recitat și nouă, în seara aceea, din poeziile lui cele mai iubite.

Trebuia să-l vezi pe bătrînul acesta cu pletele albe, recitîndu-și versurile. Să-i vezi ochii, pe jumătate închiși, să-i auzi vocea domoală, izvorînd parcă de undeva, din pagini colbuite de cronici. Simțeai în ea toată vibrația interioară a acestei inimi sensibile și tinere, ca însăși viața care-l înconjoară.

STELA NEAGU

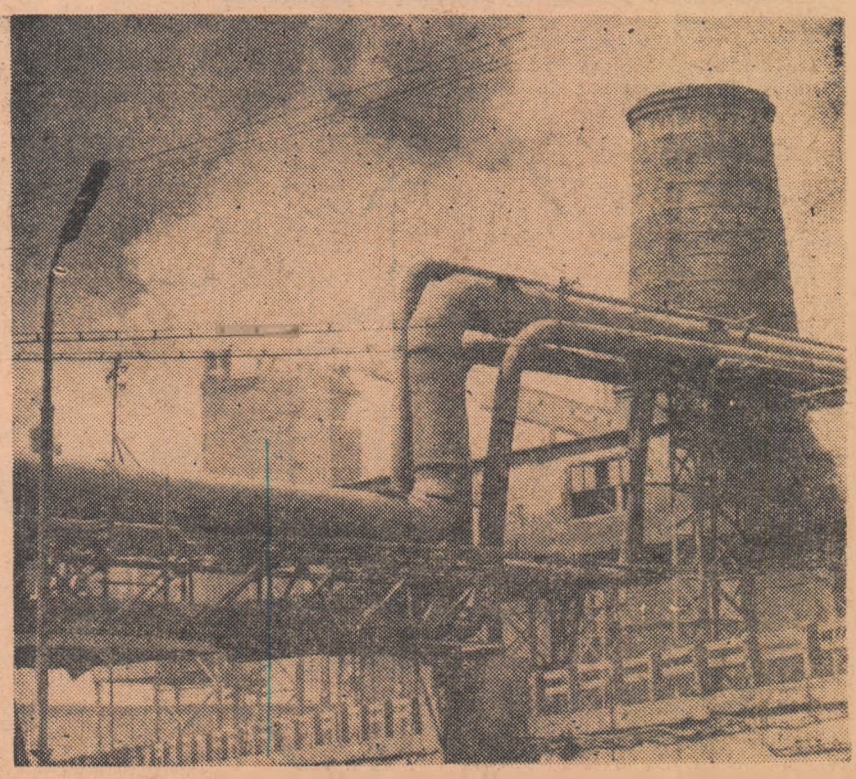

Cocseria de la Hunedoara în plină activitate

CUNOȘTINȚE folositoare

Răspundem la întrebările adresate redacției de către cititorii noștri Maria Modran **din Șelimbăr raionul Sibiu,** Alecu Bejan, **Ivești, regiunea Galați și** Elena Marin **din Independența, regiunea Galați.**

SOARELE – IZVOR DE VIAȚĂ ȘI ENERGIE

Soarele este izvorul de lumină și căldură fără de care viața pe Pămînt n-ar fi posibilă. Căldura și lumina solară la rîndul lor sînt sursele tuturor formelor de energie pe Pămînt în afară de energia atomică. Este binecunoscut că fără lumina Soarelui plantele n-ar putea să crească și deci n-ar exista nici păduri și nici cărbuni de pămînt. Copacii îmbătrînesc și cad, iar prin trecerea timpului ei sînt acoperiți cu straturi de praf și roci și printr-o acțiune chimică îndelungată se transformă în depozite de cărbuni. Așadar, energia solară colectată și conservată de-a lungul anilor este scoasă din nou la iveală sub forma combustibilului : cărbune de pămînt.

Dacă razele Soarelui n-ar contribui la evaporarea apei din mări și oceane, n-ar exista nici fluvii, nici rîuri și nici căderi de ape. Vîntul de asemenea este rezultatul încălzirii negale de către Soare a suprafeței Pămîntului, iar energia hidraulică și electrică nu sînt decît forme ale energiei solare.

Energia solară se manifestă așadar în tot ce ne înconjoară. Razele Soarelui permit plantelor să transforme acidul carbonic, azotul și apa în materii nutritive pe care oamenii și alte viețuitoare le găsesc apoi în pîine, în cartofi, în fructe etc.

Originea energiei solare

Oamenii cunosc de multă vreme importanța Soarelui dar mult timp nu s-a putut explica originea energiei sale fantastice și nu s-a putut ști cum se face că de atîta vreme strălucirea și căldura sa nu slăbesc.

La început au existat tot felul de presupuneri. S-a spus, de pildă, că Soarele ar fi format din cărbune și oxigen. Dar chiar din cel mai bun cărbune de ar fi constituit, Soarele n-ar fi durat mai mult de 3.000 de ani. Unii au încercat să arate că Soarele s-ar condensa mereu și din această condensare ar rezulta energia sa. Calculele au arătat că în felul acesta Soarele n-ar fi luminat mai mult de 20 de milioane de ani, termen prea scurt în comparație cu istoria Pămîntului. (Vîrsta scoarței Pămîntului determinată de geologi prin metode radioactive nu este mai mică de 3 miliarde de ani). Or, Soarele nu putea fi mai tînăr decît Pămîntul ! Se cerea deci o altă explicație. Dezvoltarea fizicii din ultimele trei decenii a ajutat la soluționarea acestei probleme. Acum știm că energia acestui glob uriaș cu diametrul de 1.400.000 km. care este Soarele nostru, se datorește reacțiilor termonucleare ce au loc în interiorul său, unde temperatura atinge 15 milioane de grade și unde hidrogenul este transformat în heliu. Procesul acesta termonuclear de transformare a 4 atomi de hidrogen într-un atom de heliu se face cu eliberarea unei cantități foarte mari de energie. În Soare, în fiecare secundă au loc 90 de trilioane de trilioane de reacții de transformare a hidrogenului în heliu, iar hidrogenul reprezintă 80 la sută din materia ce alcătuiește Soarele. Dacă ar fi să exprimăm în tone masa Soarelui ar trebui să scrim 2 urmat de 27 de zerouri. Pentru întreținerea vieții unui om pe Pămînt (cunoscînd cantitatea de energie necesară zilnic) este necesar ca Soarele să transforme numai o miime de gram de hidrogen în heliu. Dar energia pe care Soarele o eliberează în spațiu este de două miliarde de ori mai mare decît aceea pe care o primește planeta noastră. Dacă ne-am închipui că am înconjura Soarele cu un strat de gheață de 19 m, acesta s-ar topi într-un minut ! Emiterea razelor luminoase în spațiul înconjurător face ca Soarele să piardă în fiecare secundă patru milioane de tone din masa sa. Acest fapt nu trebuie să ne îngrijoreze, deoarece cantitatea aceasta reprezintă numai o parte infimă față de masa totală a Soarelui. Ar fi nevoie de mai mult de 30 miliarde de ani ca masa Soarelui să fie redusă la jumătate.

Soarele – cea mai apropiată stea

Cu toate că ne despart 150 milioane km de Soare (distanță pe care lumina mergînd cu 300.000 km pe secundă o parcurge în 8 minute și jumătate) Soarele este steaua cea mai apropiată de noi. Următoarea stea ca distanță se găsește la 4,2 ani lumină (un an lumină are 9,5 trilioane km). Este vorba de steaua Proxima Centauri. Steaua Sirius din constelația Cîinele Mare se găsește la 8 ani lumină. Majoritatea stelelor însă se găsesc la distanțe mult mai mari, la zeci și sute de mii de ani lumină.

Soarele împreună cu cele nouă planete, printre care și Pămîntul, care se rotesc în jurul său, fac parte dintr-o mare formație de stele numită Galaxie sau Calea Laptelui. Galaxia este alcătuită din stele dispuse în forma unei spirale cu diametrul de 100.000 ani lumină, Soarele găsindu-se la distanța de 30.000 ani lumină față de centrul ei. În comparație cu celelalte stele ce compun acest sistem, Soarele nostru este o stea de mărime mijlocie, asemănătoare cu multe altele. De altfel nici Galaxia noastră nu este singurul sistem stelar. Există încă multe alte Galaxii în Universul nemărginit.

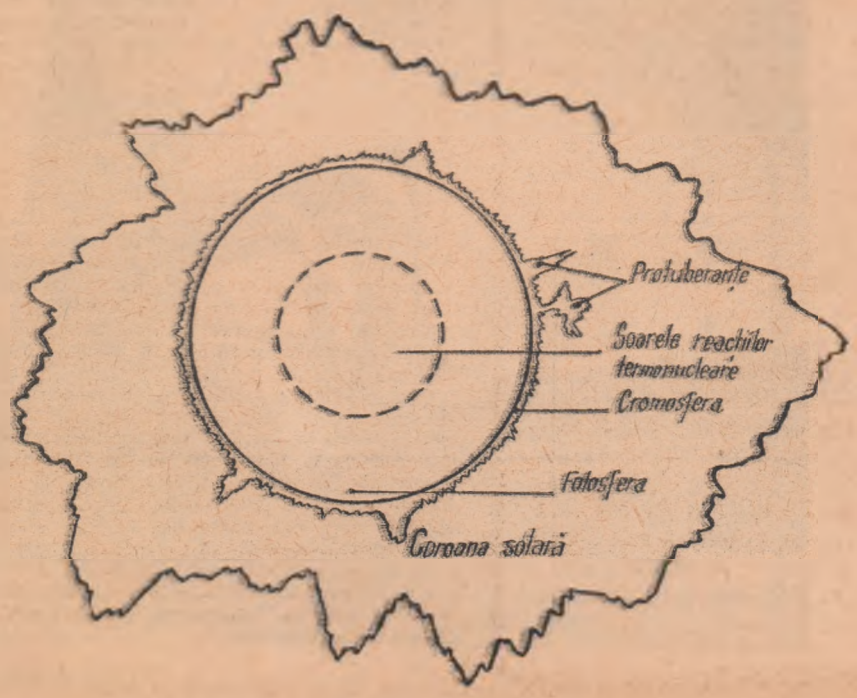

Faptul că Soarele este cea mai apropiată stea are mare importanță, deoarece este singura stea asupra căreia se pot face studii amănunțite în privința structurii atmosferei, ca și asupra fenomenelor ce se petrec la suprafața sa, ceea ce la alte stele e mai greu de efectuat întrucît din cauza marii depărtări la care se găsesc chiar prin cel mai puternic telescop, ele ne apar doar ca niște puncte luminoase. Cum în Univers există multe stele asemănătoare Soarelui, rezultatele obținute aici se pot extinde pentru a lămuri multe din trăsăturile acestora.

Activitatea solară

Suprafața Soarelui sau fotosfera este de fapt stratul exterior de unde vine radiația vizibilă. Dincolo de acest strat, spre interior nu mai putem vedea, din cauză că materia devine din ce în ce mai densă. Fotosfera privită printr-un telescop (prevăzut cu un filtru care să slăbească lumina prea puternică a Soarelui) ne pare formată din granule mici de materie într-o continuă mișcare. Tot pe fotosferă vom putea distinge uneori niște formații mai întunecate de diferite forme și mărimi care sînt petele solare. Stratul următor deasupra fotosferei este cromosfera, formată din gaze mai rarefiate, în special hidrogen. Înălțimea cromosferei deasupra fotosferei este de 14.000 de km. Cromosfera este vizibilă cu ochiul liber numai în timpul eclipselor totale de Soare cînd apare ca un cerc roz ce înconjoară discul solar. Astronomii folosesc aparate speciale cu ajutorul cărora pot urmări tot timpul cromosfera, precum și erupțiile solare, care au loc aici. Erupțiile solare sînt iluminări foarte rapide și de scurtă durată, ale unei zone din cromosferă. Ele sînt importante prin efectele ce le au asupra unor fenomene de pe Pămînt ca: magnetismul, transmisia undelor radio, aurorele boreale. Adesea pe marginea discului solar apar, ca niște ghirlande de materie luminoasă, protuberanțele. Ultimul strat al atmosferei solare, format din materie foarte rarefiată, este coroana solară. În timpul eclipselor totale de Soare, coroana poate fi văzută ca o aureolă de culoare argintie ce se întinde în jurul Soarelui pînă la distanțe de sute de mii de kilometri.

Din observarea îndelungată a Soarelui s-a constatat că activitatea sa (pete, erupții, protuberanțe) variază de la o zi la alta, de la o lună la alta și bineînțeles în decursul anilor. Există perioade cînd pe suprafața Soarelui apar multe pete, iar în cromosferă multe erupții și protuberanțe. Aceasta constituie perioada de activitate maximă. Numărul lor începe apoi să scadă și se ajunge la un moment dat ca pe suprafața Soarelui și în cromosferă să nu fie observat nici un fenomen, nici o schimbare. Avem atunci ceea ce se cheamă activitate minimă.

Perioadele de maximă activitate solară se repetă din 11 în 11 ani. De asemenea, perioadele de minimă activitate urmează același ciclu de 11 ani, intercalîndu-se între două maxime.

Anul Geofizic Internațional și anul Internațional al Soarelui Calm

Ținînd seama de activitatea Soarelui, ca și de efectele sale asupra unor fenomene de pe planeta noastră, în 1957 a fost organizată o largă colaborare internațională pentru studierea Soarelui și a fenomenelor solare. Au fost descoperite foarte multe lucruri noi și au fost explicate o sumedenie de fapte observate : originea erupțiilor solare, legăturile ce există între erupții și apariția unor perturbații în cîmpul magnetic pămîntesc sau în transmisia emisiunilor radio la mare distanță.

Cercetătorul științific Alexandra Parepeanu de la serviciul solar face pregătiri pentru efectuarea de observații asupra cromosferei Soarelui.

Anul Geofizic Internațional (1957-1958) a coincis, așa cum se prevăzuse, cu un maximum al activității solare.

Urmînd tradiția colaborării internaționale din timpul Anului Geofizic Internațional, pentru anii 1964-1965 cînd activitatea solară va trece printr-un minim, a fost organizat Anul Internațional al Soarelui Calm în scopul unui studiu asupra Soarelui și a straturilor atmosferei sale în această perioadă de calm, ca și în vederea desăvîrșirii studiilor asupra fenomenelor terestre determinate de activitatea solară din această perioadă.

Pe lîngă faptul că duce la obținerea unor date mult mai precise și mai complete din punct de vedere științific, o astfel de colaborare contribuie la întărirea relațiilor dintre oamenii de știință din diferite țări.

EMILIA ȚIFREA
candidat în științe fizico-matematice

DE CE LICĂRESC STELELE?

Ați stat desigur în jurul unui foc în cîmp sau în pădure. Dacă ați privit pe deasupra focului la un copac, la un gard sau la un alt obiect situat în depărtare, ați observat că începea parcă să tremure, să vibreze. Același lucru se poate observa dacă privim obiectele îndepărtate deasupra acoperișului de tablă, înfierbîntat de razele Soarelui, a unei case sau deasupra unui lan secerat, după ce soarele l-a încălzit puternic. Toate aceste fenomene apar din cauză că razele luminoase se curbează într-o parte și alta datorită aerului cald care se ridică deasupra casei sau a focului.

Razele luminoase de la stele trebuie să treacă prin atmosfera pămîntească pentru a ajunge la noi. Atmosfera Pămîntului este formată din mai multe straturi care nu sînt încălzite la fel. De asemenea, există anumiți curenți care produc diferite mișcări ale materiei în straturi. Lumina, venind de la stea, va suferi și ea anumite vibrații la trecerea prin aceste straturi de aceeași natură cu obiectul pe care l-am privit pe deasupra focului, sau a acoperișului încălzit. Aceste vibrații ale razei luminoase ne dau nouă impresia că stelele și-ar schimba necontenit strălucirea. La majoritatea stelelor strălucirea nu variază, iar licărirea aceasta pe care o observăm se datorește, atmosferei Pămîntului.

Din toată lumea

LUPTA PENTRU PĂMÎNT A ŢĂRĂNIMII MEXICANE

În ziarele mexicane pot fi citite ştiri despre ţărani care ocupă cu forţa pămînturile moşiereşti. Aşa au procedat, nu de mult, 1 000 de ţărani din Penjamo. Împotriva ţăranilor înarmaţi cu coase, sape şi topoare au fost trimise detaşamente ale armatei. Mulţi ţărani au fost răniţi, 300 dintre ei au fost aruncaţi în temniţă...

Ce îi îndeamnă pe ţăranii mexicani să ia calea luptei? Mexicul este o ţară mare (1 996 269 km² — cam de patru ori mai întinsă decît Franţa) şi destul de bogată. Aici se cultivă grîu şi porumb, cafea şi trestie de zahăr, orez şi bumbac. Subsolul ţării ascunde, de asemenea, destule bogăţii: argint şi aur, zinc şi plumb, fier şi cupru. Aşadar ar exista toate posibilităţile ca cei 36 000 000 de mexicani să ducă o viaţă îndestulată. Deoarece bogăţiile ţării nu aparţin celor mulţi, aceştia sînt nevoiţi să ducă o viaţă grea, plină de lipsuri. E tocmai ceea ce se petrece cu ţăranii care alcătuiesc peste jumătate (60 la sută) din populaţia ţării. În timp ce un pumn de moşieri autohtoni sau de plantatori străini (în special din S.U.A. cu care Mexicul se învecinează) stăpînesc trei sferturi din pămînturile arabile ale Mexicului, milioane de familii ţărăneşti robesc pe aceste pămînturi în condiţii cu totul neomeneşti. Trebuie arătat că există 3 milioane de ţărani care nu posedă nici un petic de pămînt.

Acestor oameni li se făgăduieşte de multă vreme o reformă agrară, dar ei au înţeles că făgăduielile nu pot astîmpăra foamea... Există statistici care arată că aproape jumătate din populaţia Mexicului nu mănîncă niciodată pîine, o treime din populaţie nu-şi poate îngădui să mănînce vreodată carne, lapte sau ouă, trei sferturi din populaţie nu poartă încălţăminte, jumătate din locuitori suferă crunt din pricina lipsei de apă. După datele publicate de ziarul „El Dia", 77 la sută din populaţie suferă de foame. În 1962 s-au stins de foame — înainte de a împlini vîrsta de un an 112 000 copii.

S-au făcut socoteli care arată că în Mexic se consumă zilnic, pe cap de locuitor, o cantitate de calorii corespunzătoare unei cincimi din raţia unui om.

În Mexic sînt obişnuite „caravanele" şi „marşurile foamei". Şiruri lungi de oameni cu feţele supte de lipsuri se îndreaptă spre capitală, Mexico-City, încercînd să stea de vorbă cu mai marii ţării. Un asemenea marş care a avut loc acum 2 ani, a pornit cu 500 de oameni, pentru ca în trei zile să se transforme într-un şuvoi de 6 000 de ţărani care cereau dreptul la o viaţă omenească.

Cel dintîi pas spre o asemenea viaţă l-ar constitui, fără îndoială, reforma agrară. Această reformă figurează şi în programul „Centrului ţărănesc independent" care a luat fiinţă în Mexic în urma unui Congres al ţăranilor. Lupta pentru înfăptuirea reformei agrare ia asemenea amploare încît moşierii pun la bătaie toate mijloacele pentru a o împiedica. În ura lor ei recurg adeseori chiar şi la omoruri. Cînd la începutul acestui an ţăranii din Iguala au demonstrat pentru drepturile lor, armata, la ordinele moşierilor, a ucis 12 persoane. În regiunea San Jeronimo a fost asasinat un dîrz conducător al ţărănimii, Roberto Gleb împreună cu fiul său, un băiat de 16 ani; aici au căzut, de asemenea, sub gloanţe, un copil şi mai mulţi ţărani.

Setea de dreptate a ţăranilor e însă prea puternică pentru a putea fi înfrîntă de gloanţe sau baionete. În Mexic se apropie un eveniment important: alegerile parlamentare care vor avea loc în iulie 1964.

Fără îndoială că în următoarele luni lupta ţăranilor pentru împlinirea revendicărilor lor se va intensifica. În Mexic — una din ţările din care s-a răspîndit porumbul în lume — oamenii cer dreptul de a putea mînca pe săturate.

R. ŢIULESCU

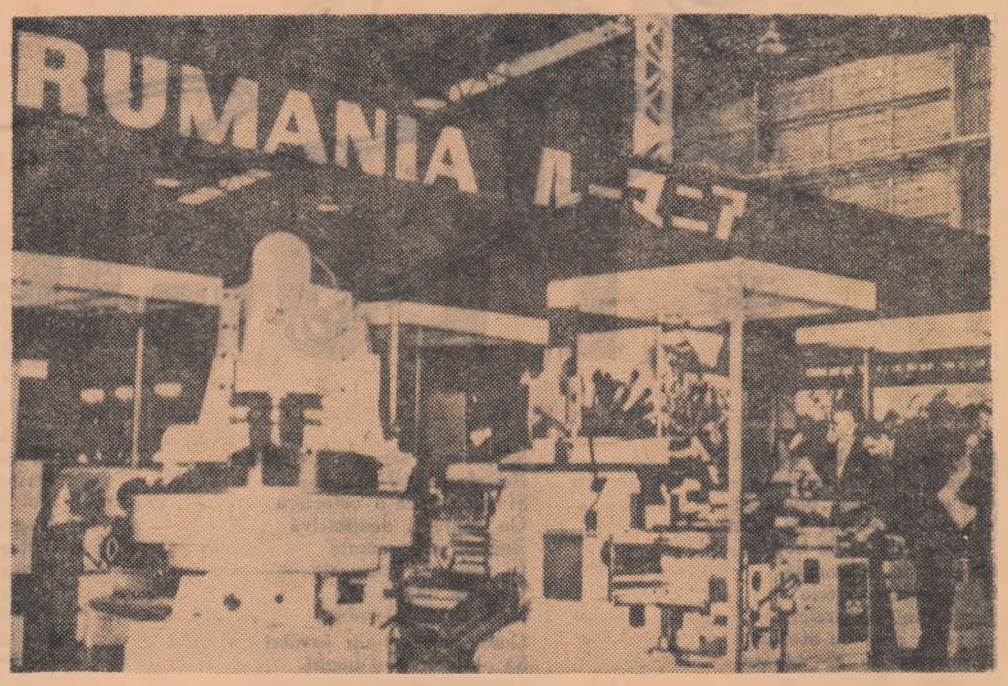

Pavilionul romînesc la Tîrgul internaţional de la Tokio

PREZENŢE ROMÎNEŞTI peste hotare

A patra oară în Suedia

Göteborgul, al doilea oraş ca mărime al Suediei, găzduieşte în fiecare an un tîrg internaţional, numit „Svenska Mässan".

Oraşul are o intensă activitate comercială. Aici sînt cunoscutele fabrici de automobile „Volvo" şi de rulmenţi S.K.F. Docurile portului se întind pe o lungime de 13 km. 70 linii regulate de navigaţie pleacă de aici în toată lumea. Şantierele navale construiesc anual sute de vase maritime de mare tonaj.

Tîrgul, unul din cele mai importante din nordul Europei, este aşezat în plin oraş. În acest an au participat la acest tîrg 31 de state, cu pavilioane, standuri şi birouri de informare.

Între ţările prezente a fost şi Republica Populară Romînă, care a avut o expoziţie generală de mărfuri, una din cele mai mari şi mai frumoase ale tîrgului. Expoziţia a constituit a patra participare succesivă a ţării noastre la un tîrg în Suedia.

Vizitatorii expoziţiei noastre au remarcat atît construcţia, frumoasa prezentare grafică, cît şi varietatea de produse din aproape toate sectoarele economiei.

Noi toţi cei care am însoţit în Suedia mărfurile romîneşti, am încercat un sentiment de mare şi legitimă bucurie, văzînd cu cît interes au fost examinate de specialişti maşinile de fabricaţie romînească. Tractorul romînesc, de pildă, a fost deosebit de apreciat, atît de specialişti cît şi de oficialităţi. Unul dintre miniştrii suedezi care ne-a vizitat expoziţia, dl. Rune Hermansson, l-a examinat cu toată atenţia şi a avut cuvinte de laudă la adresa lui. Mai tîrziu ne-am convins că tractoarelor noastre le-a mers vestea în tot tîrgul. Expoziţia se închisese şi ne pregăteam să împachetăm mărfurile, cînd s-a prezentat la noi reprezentantul unei firme daneze cerînd tractorul din expoziţie pentru încercare. Tractorul nu s-a mai întors în ţară... Firma respectivă a încheiat cu noi un contract pentru achiziţionarea de tractoare. De altfel tractoarele noastre sînt cunoscute în multe ţări pentru performanţele lor. În ultimii trei ani ţara noastră a exportat 16 000 tractoare în diferite ţări ale lumii.

Ca şi tractorul romînesc, maşinile unelte au prezentat acelaşi interes pentru specialişti. Strungurile noastre au fost achiziţionate în Suedia, unde sîntem informaţi că lucrează cu bun randament. Multe din maşinile unelte care s-au vîndut cu ocazia acestui tîrg au fost pentru prima dată exportate în Suedia.

Într-o ţară cu o puternică industrie a lemnului cum este Suedia, aprecierea din partea vizitatorilor a unor produse din lemn de provenienţă străină poate constitui o satisfacţie. Şi noi ne-am bucurat că mobilierul expus de noi, măsuţele stil, scaunele curbate lucrate în stil modern, au plăcut foarte mult.

Un punct de mare atracţie al expoziţiei. a fost standul cu produsele de larg consum, pe bună dreptate considerat cel mai frumos din întreg tîrgul. Zeci de firme, printre care „Stockholm fruct-import", „T.C.A.", „Ko-Ko". „Nöller" şi altele, s-au interesat de produsele conservate — roşii, castraveţi, vinete, căpşuni etc. — pe care le apreciau ca deosebit de gustoase şi aromate.

În cadrul expoziţiei au fost prezentate şi produse de artizanat, între care şi covoare. Într-o parte a expoziţiei vizitatorii adunaţi în permanenţă în mare număr, urmăreau modul cum se lucrează un covor. De altfel firma care a contractat covoare de la noi a cumpărat şi războiul de ţesut cu covorul care era în lucru, pentru a-l expune.

Cea de-a patra participare succesivă a noastră la un tîrg internaţional în Suedia a făcut să crească prestigiul mărfurilor romîneşti. Peste 100 de firme suedeze şi străine au cercetat îndeaproape, în cele cîteva zile cît a fost deschis tîrgul, produsele noastre. Cu multe din aceste firme s-au încheiat contracte pe loc.

Organizatorii tîrgului „Svenska Mässan" ne-au felicitat pentru calitatea produselor noastre expuse şi pentru modul reuşit de prezentare.

I. TONCEANU

AGENDA INTERNAŢIONALĂ

● *Cea de-a 18-a sesiune a Adunării Generale O.N.U. şi-a încheiat lucrările în noaptea de marţi spre miercuri. Cu acest prilej a luat cuvîntul preşedintele actualei sesiuni a Adunării Generale, Carlos Sosa-Rodriguez. Printre realizările obţinute în direcţia rezolvării problemelor care au stat în centrul lucrărilor celei de-a 18-a sesiuni, Carlos Sosa-Rodriguez a menţionat adoptarea proiectului de rezoluţie cu privire la interzicerea plasării pe orbită a obiectelor avînd la bord arma nucleară, pregătirea conferinţei O.N.U. pentru comerţ şi dezvoltare şi altele. El a subliniat că în cursul lucrărilor a fost realizat un oarecare progres spre o aplicare mai largă în lume a principiilor şi idealurilor Cartei Naţiunilor Unite. Fără îndoială — a continuat Carlos Sosa-Rodriguez — noi nu am obţinut rezultate spectaculoase, dar am contribuit la pregătirea terenului în vederea rezolvării viitoare a marilor probleme cărora le face faţă omenirea.*

Cea de-a 19-a sesiune a Adunării Generale O.N.U. se va deschide la 15 septembrie 1964.

● **În protectoratul britanic Aden, situat în partea de sud-vest a peninsulei arabice, a fost decretată starea excepţională. Autorităţile au instituit această măsură în urma atentatului săvîrşit pe aeroportul din Aden asupra înaltului comisar din Aden şi a altor persoane oficiale, care se pregăteau să plece la tratativele de la Londra în problema viitoarei constituţii a Adenului.**

Într-o declaraţie dată publicităţii la Cairo de către Arradjii, reprezentant al Partidului Popular Socialist, şi Halid Ali, membru al Comitetului Executiv al Congresului sindicatelor din Aden, se arată că după decretarea stării excepţionale au fost aruncate în închisoare peste 5 000 persoane iar sute de cetăţeni au fost expulzaţi. Declaraţia protestează cu hotărîre împotriva măsurilor luate de autorităţile engleze din Aden.

O rezoluţie adoptată de Comitetul de tutelă al O.N.U. în problema Adenului propune Angliei să elibereze imediat persoanele arestate.

● *Mai mulţi reprezentanţi în Comitetul pentru problemele economice şi financiare al Adunării generale a O.N.U. au făcut declaraţii trimisului special al Agerpres. Aceste declaraţii se referă la aprobarea în unanimitate de către Adunarea Generală a O.N.U. a rezoluţiei „Cu privire la elaborarea unei declaraţii asupra cooperării economice internaţionale", iniţiată, de R.P. Romînă. Iată de pildă ce a declarat Sergio Apoulo Rouanet (Brazilia): „Am sprijinit şi sprijinim ideea elaborării unei declaraţii de principii asupra cooperării economice internaţionale, deoarece multe dintre sistemele existente nu sînt în prezent adecvate extinderii relaţiilor comerciale dintre state. Ele au fost stabilite în secolul al XIX-lea. Or, în prezent se simte necesitatea punerii lor în conformitate cu cerinţele secolului XX. Am sprijinit rezoluţia romînă, deoarece ea urmăreşte tocmai acest scop. Conferinţa O.N.U. pentru comerţ şi dezvoltare va trebui să aducă o contribuţie substanţială la atingerea acestui ţel".*

● Consiliul de Securitate, întrunit în dimineaţa zilei de 16 decembrie, a recomandat Adunării Generale să primească în calitate de membri ai O.N.U. tinerele state africane, Zanzibar şi Kenya.

În aceeaşi zi, Adunarea Generală a votat primirea celor două state în Organizaţia Naţiunilor Unite.

● *În oraşul Cuenca a avut loc Congresul al XX-lea al Federaţiei Studenţilor Universitari din Ecuador. Pronunţîndu-se împotriva dictaturii instaurate în ţară ca urmare a loviturii de stat militare, Congresul a hotărît printre altele ca studenţii ecuadorieni să lupte pentru eliberarea deţinuţilor politici şi înfăptuirea reformei agrare.*

Reforma agrară se impune de mai multă vreme în Ecuador, unde, un număr de 241 gospodării mari stăpînesc 1 600 000 de hectare de pămînt, suprafaţă egală cu cea care revine unui număr de 329 000 gospodării mici şi mijlocii (pînă la 50 ha.).

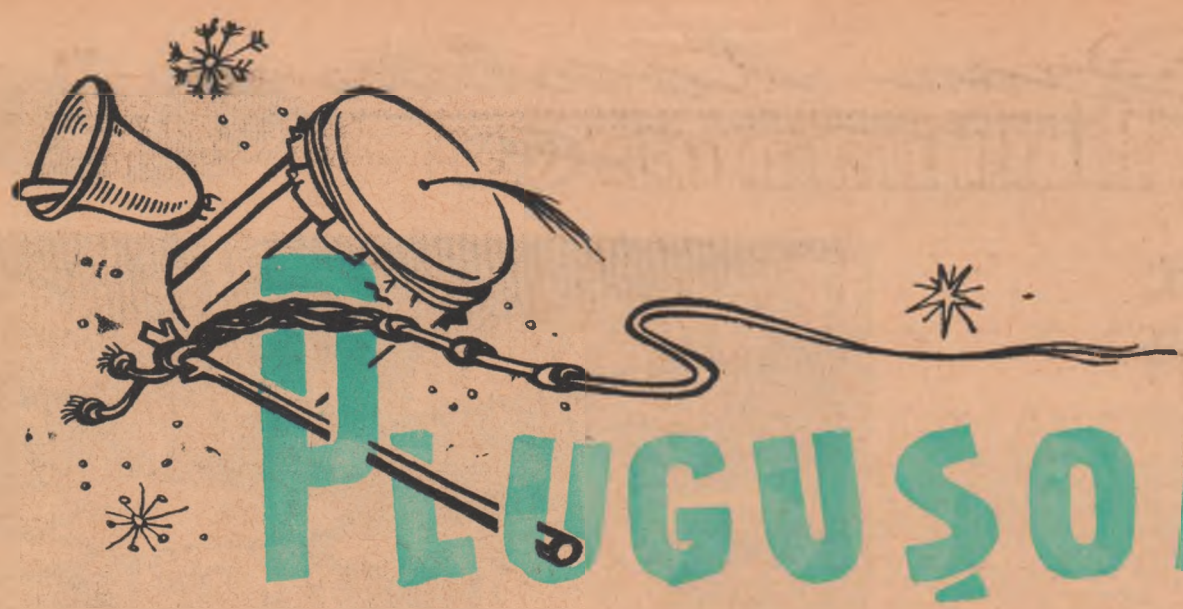

PLUGUȘORUL

Abo, abo, surori și frați,
Oameni harnici, luminați,
Am pornit c-un pluguşor
Mîndru plug tras de tractor
Ce ne-a dat holdă bogată
Pîine nouă, minunată,
Îngropînd răzoarele
Şi-nfrăţind ogoarele.
Să urăm deci cu-nfocare
Pentru cei de pe ogoare
Să urăm, iubiţi feciori,

Pentru mecanizatori
Şi să mai urăm de bine
Pentru ortacii din uzine,
Pentru faurii cei buni
De la strung, de la cărbuni,
De la forje şi furnale
Şi din mari hidrocentrale!

Ziceţi, măi, caldă urare
Pentru muncitorul care
Naltă cartiere noi
Fără gropi, fără noroi,
Cu blocuri şi cu palate
Uriaşe, pastelate,
Cu grădini şi cu şosele
Şi uzine-n vîrf cu stele!

Şi mai ziceţi o urare
Pentru flacăra cea mare
Ce va lumina curînd
De pe Argeş izvorînd.

Mulţumim cu toţii lui
Dragului, partidului
Că ne-a dat caldă făclie
Pentru ani de bucurie,
Şi urmînd a sa povaţă
Ne-am zidit bogată viaţă.

Uraţi măi,
Voinici flăcăi,
Hăi, hăi!...

Mînaţi, măi, mii de tractoare
Peste Bărăgan în zare,
Să crească tot mai cu spor
Rodul muncii-n viitor
Şi să crească-n colectivă
Cu oamenii deopotrivă
Bogăţii nenumărate
În vagoane măsurate —
Cereale, lapte, vin
Şi al fructelor rubin,

C-am zorit şi-am învăţat
Să obţinem rod bogat,
Cum să creştem mii şi sute
De porcine şi cornute,

Păsări, roiuri de albine
Şi păstrăvi în ape line
De-a ajuns satul să fie
În agrozootehnie
Şcoală de trei ani, înaltă
Ce producţia o saltă;

Toţi cursanţii se-ngrijesc
Ca avutul ce obştesc
Zi de zi să îl sporească,
Colectiva s-o-ntărească,
Şi de-aceea, azi urare
Să le-aducem fiecare:
Sănătate, viaţă lungă,
Tot mai pricepuţi s-ajungă!

Pentru ei, porniţi, flăcăi,
Chiote din munţi şi văi
Ca să ştie că-i cinstim
Şi cu dînşii ne mîndrim!

Daţi-i drumul, ce mai staţi
Hai, uraţi, flăcăi, uraţi!...

Să urăm şi pentru cei
Ce-ngrijesc de oi şi miei,
De „grăsuni", de vaci, — şi care
La furaje, cu răbdare
Chibzuiesc clipă de clipă
Să nu facă vreo risipă,
Să nu piardă-n urma lor
Fir de fîn aromitor.
Dar acum, nu mai mînaţi
Ci cuvîntul mi-ascultaţi
Despre unul care vrea
Tot mereu a se plimba;
Negăsindu-şi locul lui
Tot ar colinda hai-hui:
Iarna vrea la tîmplărie
(La căldură să se ştie),
Primăvara vrea afară
La grădină, bunăoară;
Vremea cînd e călduroasă
S-ar vrea unde-i umbra deasă
Ori la iazul nou, la peşte
(După crapi se prăpădeşte
Şi scăldatul îi prieşte)...
Cînd e frunza ruginie
El se vrea pîndar la vie
(La coarnă sau razachie
Numai mustul bun să fie
Şi friptura de pastramă,
Că ar sta şi-un veac la cramă!)
Pentru ăsta, măi voinici,
Să pocniţi vîrtos din bici,
Mînaţi măi, mînaţi, mînaţi
Bine să mi-l urzicaţi,
Inc-o dată, măi flăcăi,
Hăi, hăi!...

Şi mai ştiu şi-un tractorist,
Chipeş, niciodată trist,
Ce s-a-ndrăgostit lulea
De-o fată ca o lalea
Şi-i atît de-ndrăgostit,
Că tractorul şi-a pornit
Pe sub geamul ei să „are"
Să-l privească ce-i în stare,
Prefăcînd întîia oară
Un tractor într-o... vioară!
O să spuneţi: „Treaba lui"...
Da-i tractorul statului!
Şi pe drum n-o să răsară
Nici porumb şi nici secară.

De aceea, măi flăcăi
Să-l opriţi cu toţii, hăi!...

Hai, uraţi cu toţi, feciori,
Ca în anul viitor
În „carnetul" său, Tilică
Doar de bine să ne zică,
Rele să nu afle-n cale
Nici la deal şi nici la vale,
Ca să nu scrie vreodată
De-o treabă neterminată,
Nici de vreun cămin ce are
Lacăt mare la intrare,
Nici de vite ce-au iernat
Într-un grajd nereparat,
Nici de vreun şofer beat criţă
Ce lîngă volan sughiţă,
Neoprind de loc la stopuri
Şi purtîndu-te prin hopuri...
Pentru astea, dragi flăcăi,
Mai plesniţi din bice, hăi!...

Deci, în anul care vine
S-auzim numai de bine,
Să ne fie pe ogoare
Brazda şi mai roditoare,
Munţi de grîu şi de secară
Pretutindeni fie în ţară,
Ca să ţinem pasul bine
Cu ortacii din uzine
Care-ncheie orice an
Cu mari depăşiri de plan.
Şi urcînd cu muncitorii
Drumul nostru de victorii,
Mulţumim cu toţii lui
Dragului, partidului,
Că ne-a dat caldă făclie
Pentru trai de bucurie,
Că ne-a dat tăria sa
Să-nflorim cu toţi prin ea,
Să urcăm pe culme sus
Steaua-i fără de apus!
Uraţi, măi,
Voinici, flăcăi,
Hăi, hăi...

NICOLAE TĂUTU

RĂVAŞE

Tovarăşei de la ghişeul C.E.C.

Toţi cei care-aici petrec
Sînt depunători la C.E.C.,
Dar — la chef şi veselie —
Cum să faci... economie?

Unui agronom navetist

Făcînd naveta-atît de des,
Lucrezi distrat şi-i de-nţeles:
Nu eşti cu ochii la teren
Fiindcă-i ţii mereu spre... tren!

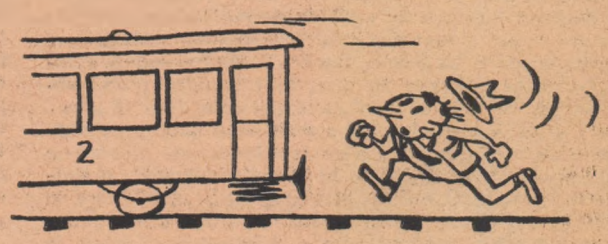

Unui factor poştal

Satu-n întreg, pentru la anul
Vrea să fii mai punctual:
Să ne-aduci cotidianul
Zilnic, nu săptămînal!

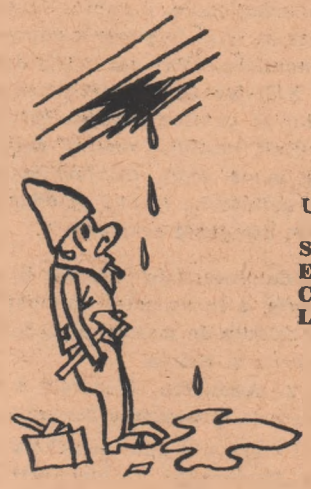

Unui colectivist codaş din brigada de construcţii

Prin acoperiş tot pică
Şi te mai întrebi ce are?
Reparaţia e mică —
Nepăsarea ta e mare!

Unui chefliu

S-ajungă-al meu răvaş la tine
Eu nu ţi l-aş mai pune-n foi,
Ca să fiu sigur că-ţi parvine,
L-aş afunda într-un... butoi!

Unui medic

Orişicît ai fi de tare
În vindecări garantate
N-o să-ţi strice ca urare...
Şi-un vagon de sănătate!

REDACŢIA: Bucureşti Piaţa „Scînteii". Tel. 17 60 10 interior 1882. ABONAMENTE: 7,60 lei anual. Abonamentele se fac la oficiile poştale, prin factorii poştali şi difuzorii voluntari. TIPARUL: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii • 40 001